

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Busleyden Atheneum - Campus Stassart te MECHELEN

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 60831

Instelling Busleyden Atheneum - Campus Stassart

Directeur Tanja JANSSENS

Adres Wollemarkt 36 - 2800 MECHELEN

Telefoon 015 28 62 60

Fax 015 28 62 61

E-mail info@BAstassart.be

Website <http://www.BAstassart.be>

Bestuur van de instelling GO! SGR Mechelen-Keerbergen-Heist-op-den-Berg

Adres Mechelbaan 561 - 2580 PUTTE

Scholengemeenschap SG Mechelen-Keerbergen-Heist-op-den-Berg

Adres Mechelbaan 561 - 2580 PUTTE

CLB GO! CLB Mechelen

Adres Augustijnenstraat 80 - 2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 17-05-2016, 18-05-2016, 19-05-2016, 20-05-2016, 23-05-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 23-05-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 20-06-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Bart WINDELS

Teamleden Sylvie DE KEUKELAERE, Wendy FRANQUET, Ingrid VAN CAUTER, Vinciane VANDERHEYDE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	8
4.1.1.2 Project algemene vakken in de eerste graad B-stroom (leerplan 2010/019)	10
4.1.1.3 Haartooi in het beroepsvoorbereidende leerjaar Haarzorg – Verzorging-voeding (leerplan 2000/091)	14
4.1.1.4 Dameskappen en herenkappen in bso tweede graad in de studierichting Haarzorg (leerplan 2001/081)	16
4.1.1.5 Huishoudkunde in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2010/029)	18
4.1.1.6 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel en in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplannen 2012/025 en 2012/044)	21
4.1.1.7 Hotel in bso derde graad in de studierichting Restaurant en keuken en in bso derde graad in de studierichting Specialiteitenrestaurant (leerplannen 2006/070 en 2005/025)	24
4.1.1.8 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Jeugd en gehandicaptenzorg (leerplan 2005/069)	28
4.1.1.9 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Informaticabeheer (leerplannen 2005/069 en 2005/070)	30
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	31
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	34
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	35
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	36
5.1 Leerbegeleiding	36
5.2 Evaluatiepraktijk	39
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	42
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	44
7.1 Wat doet de school goed?	44
7.2 Wat kan de school verbeteren?	44
7.3 Wat moet de school verbeteren?	45
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	46
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	46

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

In Mechelen vormen het vroegere KTA Wollemarkt, KA Pitzemburg, KA Lyceum en KTA Paramedisch Instituut sinds 1 september 2015 samen het GO! Busleyden Atheneum. De vier administratieve scholen werken in toenemende mate samen om hun aanbod binnen het voltijds secundair onderwijs te spreiden over vijf campussen met elk een afgebakend studiedomein.

Dit verslag heeft betrekking op het Busleyden Atheneum - campus Stassart. Deze school biedt de meeste van haar studierichtingen aan op de vestigingsplaats Stassart. De eerste graad A-stroom volgt sinds 1 september 2015 de lessen op vestigingsplaats Zandpoort. Ook het studiegebied Handel wordt geleidelijk overgebracht naar deze vestigingsplaats. In het huidige schooljaar betreft het enkel de leerlingen van het eerste leerjaar van de tweede graad Handel. De leerlingen op de vestigingsplaats Zandpoort verplaatsen zich voor enkele vakken naar de vestigingsplaats Pitzemburg omwille van de materiële uitrusting. Een onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) volgt de lessen op de vestigingsplaats Caputsteen. Ondanks zijn naam is het voltijds secundair onderwijs van het Busleyden Atheneum - campus Stassart dus actief op vier vestigingsplaatsen. Het verslag over de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne heeft betrekking op die vier vestigingsplaatsen. Als gevolg van de doorlichtingsfocus hebben de verslagen van de vakken betrekking op de leerlingen van vestigingsplaats Stassart en die uit de studierichting Handel op vestigingsplaats Zandpoort. Het verslag over het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) betreft de leerlingen op vestigingsplaats Stassart en op vestigingsplaats Zandpoort.

2 SAMENVATTING

Vlakbij het historische stadscentrum van Mechelen ligt de hoofdvestiging van het Busleyden Atheneum - campus Stassart. Sommige leerlingen volgen les op de vestigingsplaatsen Zandpoort, Pitzemburg of Caputsteen, op fietsafstand van de hoofdvestiging. Het onderwijsaanbod in de bovenbouw bestaat uit verschillende studierichtingen in het bso en het tso die focussen op ondernemen en lifestyle. Een brede eerste graad bereidt de leerlingen op al deze studierichtingen voor. De school trekt leerlingen uit een brede regio aan.

De school onderschrijft het pedagogisch project van het Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en legt zelf klemtonen, waaronder de talentontwikkeling en het geven van veelvuldige kansen op basis van een gedeelde verantwoordelijkheid tussen leerling en school. De ruime leerlingbegeleiding op schoolniveau en het herstelgerichte orde- en tuchtbeleid tonen aan dat de school haar pedagogisch project met succes in praktijk brengt. In de school heerst een gestructureerde sfeer en een veilig leerklimaat.

De schoolleiding bestaat uit de directeur en de adjunct-directeur. Zij slagen erin verschillende aspecten van de schoolwerking te borgen of bij te sturen door informatie te verzamelen en te analyseren, en op basis daarvan acties te ondernemen en te evalueren. Zij stellen zich bereikbaar op en betrekken zowel leerlingen als leraren bij de besluitvorming. Samen met het schoolteam, dat bestaat uit een gezonde mix van denkers met daadkracht en doeners met denkkraft, zijn ze geëngageerd bezig met de uitdagingen van een dynamische centrumstadschool. Er blijven echter kansen onbenut om de klaspraktijk doelgericht aan te sturen.

Nagenoeg alle onderzochte vakken voldoen op het vlak van aanbod van de onderwijsdoelen, materiële uitrusting, leerbegeleiding en evaluatiepraktijk. Sommige vakken en initiatieven zijn zelfs voorbeelden van goede praktijk: project algemene vakken (pav) in de eerste graad B-stroom, dameskappen en herenkappen in bso tweede graad in de studierichting Haarzorg, de leerbegeleiding in het bso derde graad in de studierichtingen Restaurant en keuken en Specialiteitenrestaurant, en de vakoverschrijdende projecten in bso. De onderwijsinspectie stelt daarentegen tekorten vast bij het vak huishoudkunde in het bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding.

Vanwege het sterk beleidsvoerend vermogen van de school oordeelt de onderwijsinspectie dat de school in staat is om de lacunes binnen huishoudkunde op korte termijn doeltreffend aan te pakken. Daarom besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies.

De school krijgt ook een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, omwille van de systematische zorg voor een veilige leer- en werkomgeving. De school reageert snel bij het wegwerken van kleine problemen en plant grote ingrepen op langere termijn.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 B	project algemene vakken	
Graad 1 Haarzorg - Verzorging-voeding	project algemene vakken	haartooi
Graad 1 Hotel-bakkerij-slagerij	project algemene vakken	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Haarzorg		dameskappen, herenkappen
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		huishoudkunde
Graad 2 TSO Handel	Frans	Frans
Graad 3 BSO Kantoor	Frans	Frans
Graad 3 BSO Restaurant en keuken		hotel
Graad 3 BSO Specialiteitenrestaurant		hotel
Graad 3 TSO Handel	wiskunde	
Graad 3 TSO Informaticabeheer	wiskunde	wiskunde
Graad 3 TSO Jeugd- en gehandicaptenzorg	wiskunde	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. De school ontwikkelde een visie op de VOET-
Doelgerichtheid	werking die spoort met haar opvoedingsproject. Ze streeft de vakoverschrijdende eindtermen na via de vakken, de vakoverschrijdende projecten en de schoolbrede projecten. De bijdrage van de bestaande projecten en vakken werd in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat voor heel wat leerlingen aan de inspanningsverplichting wordt voldaan, maar dat er nog hiaten in het aanbod zitten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen. De school kent de hiaten in het aanbod. Zij doet een beroep op de vakgroepen om nieuwe projecten te ontwikkelen of bestaande projecten bij te sturen om deze tekorten weg te werken. Voor de leerlingen die sinds dit schooljaar les volgen op de campus Zandpoort, moet de school de VOET-werking systematischer plannen en opvolgen. Er is meer overleg nodig tussen de VOET-verantwoordelijken van beide campussen.
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. De organisatie en coördinatie van de VOET-werking is in handen van een coördinator. De coördinator organiseert jaarlijks een aantal vergaderingen met vertegenwoordigers vanuit de verschillende vakgroepen om een breed draagvlak voor het nastreven van de VOET te creëren. Op vakniveau wordt het nastreven van de VOET nog niet structureel aangestuurd. Het vakkenonderzoek wijst uit dat sommige leraren nog geen actieve bijdrage leveren aan het nastreven van VOET. De directie zorgt voor de nodige communicatie, onder meer via berichten op het digitaal platform en personeelsvergaderingen. De ouders en de leerlingen worden geïnformeerd over de inhoud van en de afspraken over de VOET-activiteiten.

Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt momenteel nog te weinig en niet systematisch. Op dit ogenblik ligt het accent vooral op registratie. De frequentie waarmee de school in de vakken of projecten aandacht besteedt aan de verschillende eindtermen, brengt de school voldoende in beeld. Deze inventaris geeft echter weinig informatie over de kwaliteit van het aanbod. De invulling van de VOET binnen de vakken wordt inhoudelijk weinig opgevolgd. Door recente directiewissels zijn er wijzigingen gebeurd in de VOET-werking. Momenteel zet de school sterk in op het nastreven van de VOET door middel van de vakoverschrijdende projecten en de projecten gekoppeld aan het competentiegericht leren. Een kwaliteitstoets om te meten of de inbreng via deze projecten ook daadwerkelijk afgestemd is op de VOET ontbreekt nog. Uit het onderzoek blijkt dat de link met de VOET-contexten en de stam in deze projecten niet altijd expliciet opgenomen wordt.
Ontwikkeling	De school neemt een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en de effectiviteit van de acties zijn beperkt. Deze initiatieven hebben in de eerste plaats betrekking op de algemene aanpak van de VOET-werking. De school deed hiervoor een beroep op de pedagogische begeleiding. Ook nieuwe leraren worden geïnformeerd over de VOET-werking op de school. Er zijn een beperkt aantal professionaliseringsinitiatieven die gericht zijn op de inhoudelijke invulling van de VOET, maar deze kaders nog niet in een traject dat leidt tot het opbouwen van een breed gedragen en kwaliteitsvolle aanpak van alle VOET-aspecten.
Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	Meer dan de helft van de eindtermen wordt met voldoende diepgang nagestreefd. De school levert inspanningen rond veiligheid en verkeer. Tijdens de extramurale activiteiten maken de leerlingen gebruik van de fiets of het openbaar vervoer, zodat ze leren zich op een veilige manier te verplaatsen. Ook leren de leerlingen gezonde voedingskeuzes maken. Het organiseren van een suikervrije week ondersteunt deze eindterm. Tijdens de geïntegreerde weekprojecten is er voldoende aandacht voor het toedienen van eerste hulp door middel van workshops. CPR (cardiopulmonaire reanimatie) komt echter niet in alle studierichtingen aan bod. Via het drugsbeleid dat de school voert en het project 'rookstop bij jongeren' tracht de school de leerlingen te behoeden voor de mogelijke risico's en de gevolgen van het gebruik van genotsmiddelen.
Socioculturele samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Deze eindtermen maken integraal deel uit van het profiel van de school. De leerlingen leren dagelijks om te gaan met andere leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in de eigen en andere sociale en culturele groepen. Verder ondersteunen een aantal schoolbrede projecten deze eindtermen. Het antipestbeleid en de organisatie van de vredesweek zijn hier voorbeelden van. Ook projecten, gericht op leerlingen uit een bepaalde graad of uit bepaalde klasgroepen, dragen bij tot de uitwerking van de eindtermen uit deze context. Voorbeelden zijn de aandacht in een aantal vakken voor de eindtermen in verband met herinneringseducatie door bezoeken aan het Fort van Breendonk en aan de Dossinkazerne. De school organiseert tal van museumbezoeken met het oog op het illustreren van de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

4.1.1.2 Project algemene vakken in de eerste graad B-stroom (leerplan 2010/019)

Voldoet

De leerplandoelen uit de meeste doelstellingendomeinen worden voldoende geïntegreerd en evenwichtig aangeboden. De leerlingenevaluatie is representatief. De uitrusting voldoet nipt. De leerlingen worden goed begeleid.

Onderwijsaanbod	Nagenoeg alle leerplandoelstellingen uit de verschillende
<i>Volledigheid</i>	doelstellingendomeinen komen in de thema's voldoende geïntegreerd en
<i>Evenwicht</i>	evenwichtig aan bod. De thema's sluiten aan bij de leefwereld van de jongeren
<i>Beheersingsniveau</i>	en zijn voldoende afgestemd op de maatschappelijke zelfredzaamheid. Voor
<i>Samenhang</i>	rekenvaardigheid worden de meeste doelstellingen nagestreefd binnen een of
	twee aparte uren rekenvaardigheid en begeleid door leraren met een wiskunde
	achtergrond. Er wordt een verbinding met een thema in pav nagestreefd.
	Hoewel er leraargebonden verschillen zijn, is het onderwijsleerproces in het
	algemeen functioneel en afgestemd op het studieniveau van de leerlingen.
	Enkele thema's worden ervaringsgericht met multimedia en studiebezoeken
	ondersteund. Hiervoor werden onder meer de vakoverschrijdende projecten in
	het leven geroepen. De thema's bestrijken een aantal doelen uit verschillende
	contexten van de vakoverschrijdende eindtermen.

De vakgroep volgt het aanbod van de leerplandoelen per thema systematisch op via een ondersteunende planning. Vorig schooljaar heeft de vakgroep een analyse gemaakt van de dekkingsgraad van de leerplandoelstellingen. De nog bestaande hiaten werden dit schooljaar bijna helemaal weggewerkt. De vakgroep heeft zelf thematische bundels ontwikkeld om zo goed mogelijk aan te sluiten bij het leerplan. Deze bundels worden regelmatig geactualiseerd. Ook voor rekenvaardigheid bestaat er schooleigen leermateriaal.

Voor de rekenvaardigheid is er een evenwichtige verdeling van de doelstellingen tussen 1B en 2BVL. Volgende vaardigheden en inhouden krijgen nog onvoldoende aandacht: een ontwikkeling maken van een driedimensionaal lichaam (doelstelling 55, ontwikkelingsdoel 5), resultaten van bewerkingen controleren door te vergelijken met een schatting, de inverse bewerking uit te voeren, het narekenen met een rekentoestel, de realiteitszin in realistische contexten bewaken (doelstelling 32, ontwikkelingsdoelen 12 en 15), een percent van een getal nemen (doelstelling 33, ontwikkelingsdoel 16) en een percent kunnen omzetten in een breuk en omgekeerd (doelstelling 43, ontwikkelingsdoel 6), informatie halen uit grafieken, tabellen en diagrammen en zelf zulke voorstellingen maken (leerplandoelstellingen 65 en 66, ontwikkelingsdoelen wiskunde 45 en natuurwetenschappen 4). Er gaat overmatig veel aandacht naar contextloze training van de tafels van vermenigvuldiging en naar het omzetten van meeteenheden. Het behandelen van de eenheden Gigabyte en Terabyte is een zinvolle actualisering van de leerplandoelen.

Er gaat voldoende aandacht naar functionele taalvaardigheid, aansluitend bij de noden van de overwegend allochtone doelgroep. De communicatie tijdens de lessen verloopt in de doeltaal, wat de taalverwerving ondersteunt. In het algemeen gebeurt de woordenschatverwerving functioneel in relevante contexten. Voor de spelling en grammatica is dit niet altijd het geval. In sommige lesgroepen gaat er heel veel tijd naar het maken van spellingoefeningen. De leerlingen oefenen het begrijpend lezen goed in. De luister- en gespreksvaardigheidstraining verloopt vooral via de communicatie in de klassen en activerende didactische werkvormen met bijvoorbeeld kringgesprekken en dramatisering. Leraarafhankelijk werkt men soms ook met audiovisuele documenten. Er is voldoende aandacht voor functionele schrijfvaardigheid in 1B, maar deze lijn wordt niet altijd doorgetrokken in het tweede leerjaar van de B-stroom. In alle lesgroepen leren de leerlingen verzorgd te schrijven en hun notities ordelijk in te vullen. Taalleerstrategieën komen aan bod via stappenplannen, voorgestructureerde schema's voor lezen en luisteren en sommige criteria in de scorewijzers voor de zelfevaluatie en evaluatie. In een aantal lesgroepen van beroepsvoorbereidend leerjaar is het aanleren van taalstrategieën te beperkt.

De informatieverwerving en –verwerking is functioneel aan de uitwerking van de thema's en de bespreking van actualiteit verbonden. Verschillende bronnen worden hierbij aangereikt (websites, kranten, schooltelevisie, beeldmateriaal) en zelfstandig door de leerlingen geraadpleegd. Het bepalen of historische en actuele bronnen betrouwbaar zijn komt nog niet genoeg aan bod (onderwijsdoelstelling 69).

De leerlingen verwerven voldoende functionele wetenschappelijke vaardigheid. Verschillende uitstappen met onder meer de studie van een biotoop dragen hiertoe bij.

De ontwikkelingsdoelen in verband met organisatiebekwaamheid, tijd en ruimte en maatschappelijk en ethisch bewustzijn komen nagenoeg volledig aan bod. De leerlingen leren hierbij kritisch te reflecteren over maatschappelijke problematieken met het oog op een persoonlijke succesvolle integratie in de maatschappij. De hiaten in het aanbod van vorig schooljaar (onderwijsdoelstellingen 74, 80, 81, 84, 95, 96 en 103) worden dit schooljaar weggewerkt.

De leerlingen leren met stappenplannen en instructiekaarten, de opdrachten planmatig aanpakken, individueel of in groep. De vakgerelateerde attitudes worden in de meeste lesgroepen expliciet nagestreefd ter ondersteuning van het bereiken van de leerplandoelstellingen. Ze zijn verwerkt in de scorewijzers.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet. In de pav-lokalen is de basisuitrusting aanwezig. De uitrusting voor de realisatie van de functionele wetenschappelijke vaardigheden is echter te beperkt. Dit is te wijten aan de recente verhuis van het labo en het materiaal voor natuurwetenschappen naar een andere campus. De vakgroep heeft evenwel een oplossing gezocht door de doelen voor dit domein aan te bieden tijdens uitstappen.

ICT wordt voldoende geïntegreerd in het onderwijs. De projectiemogelijkheden blijven soms onderbenut om in te spelen op vragen van de leerlingen of om het taalgericht vakonderwijs vorm te geven.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Aansluitend bij de beleidsoptie om breed te evalueren heeft de vakgroep de laatste jaren nagedacht over de evaluatiepraktijk. In het algemeen is de evaluatie representatief voor de leerplandoelen. Er zijn evenwel leraarafhankelijke verschillen.

De leerlingenevaluatie is samengesteld uit attitude-evaluatie (30 %), procesevaluatie (30 %) en productevaluatie (40 %). Binnen de proces- en productevaluatie hanteert de vakgroep een onderscheid tussen drie onderdelen: rekenvaardigheid, taalvaardigheid en ander doelen.

De attitude-evaluatie gebeurt op basis van duidelijke criteria, maar is verschillend voor het onderdeel rekenvaardigheid en de andere doelstellingsdomeinen. De invulling van de componenten procesevaluatie en productevaluatie is niet duidelijk en verschilt van leraar tot leraar. Deze situatie heeft een impact op de representativiteit en de transparantie van de evaluatie in een aantal lesgroepen.

In de meeste lesgroepen gebeurt de procesevaluatie op basis van kwaliteitsvolle scorewijzers met duidelijke criteria gericht op de kennis, vaardigheden, strategieën en attitudes. De leerlingen voeren hiertoe opdrachten uit onder begeleiding. De productevaluatie bestaat uit zelfstandige toetsmomenten waarbij de leerling aantoont dat hij de kennis en vaardigheden heeft verworven. In deze lesgroepen is de evaluatie representatief voor de leerplandoelen.

In de basisoptie Kantoor-verkoop-verzorging-voeding is de evaluatie niet voldoende representatief voor de leerplandoelen. De scorewijzers voor de procesevaluatie worden weinig gebruikt. De procesevaluatie beperkt zich vooral tot het beoordelen van de inzet van de leerlingen. De productevaluatie is sterk kennisgericht. De beoordeling van de vaardigheden is beperkt.

Voor de aparte uren rekenvaardigheid is de evaluatie voldoende afgestemd op de leerplandoelen maar vooral gericht op het product.

De leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. De studieresultaten van de leerlingen zijn overwegend positief.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De vakgroep levert veel inspanningen om de leerlingen maximale kansen tot leren en ontwikkelen te bieden. De frequente afwezigheden van een aantal leerlingen vormt hierbij soms een belemmering.

Heel wat preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces van de leerlingen. De leraren slagen erin een veilig leerklimaat te creëren. Zij gaan respectvol om met de leerlingen en hun eigenheden. Er zijn duidelijke klasafspraken. De leraren differentiëren. Ze integreren op die manier de curatieve leerbegeleiding in de lessen.

In de lessen pav gebruiken de leraren activerende werkvormen. De leerlingen reflecteren vaak over hun eigen leerproces. De frequente evaluatiemomenten gaan altijd gepaard met feedback en bijsturing. Het cursusmateriaal is gestructureerd en in een toegankelijke taal opgesteld.

In de lessen rekenvaardigheid worden echter een heleboel kansen gemist om tot een meer krachtige leeromgeving te komen. Door het ontbreken van een spiraalaanpak krijgen de leerlingen onvoldoende oefenkansen om de rekenvaardigheid te onderhouden. Er is te weinig aandacht voor taalgericht vakonderwijs. De leraren houden soms onvoldoende rekening met de taalzwakheid van sommige leerlingen. Het onderwijsleergesprek en het zelfstandig werk zijn de dominante werkvormen. Er is onvoldoende aandacht voor coöperatieve werkvormen, activerende werkvormen en spelvormen. De leraren laten op die manier kansen liggen om de leerwinst te maximaliseren.

Rapporteringspraktijk
Transparantie
Leerondersteunend

De leerlingen en ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties door middel van de rapporten. De leerlingen krijgen één cijfer voor pav. De rapportcommentaren voor het vak geven bijkomend een bespreking van de resultaten voor de verschillende doelstellingsdomeinen zodat de leerlingen en ouders zicht krijgen op de sterke punten en aandachtspunten. Op de rapporten is er weinig informatie over het aanbod van remediëring of over de effecten van voorbije remediëringsinitiatieven. Deze informatie wordt wel leraarafhankelijk naar aanleiding van specifieke opdrachten geregistreerd in de notities van de leerlingen of op de toetsen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leerplanrealisatie wordt ondersteund door een doelgerichte vakgroepwerking. Via een zelfevaluatie en een prioriteitenplan werkt de vakgroep doelmatig aan kwaliteitsverbetering. De leraren staan open voor professionalisering. Ze volgen geregeld vakgerichte en algemeen pedagogische nascholing en winnen informatie in via de pedagogische vakbegeleiding en vakliteratuur.

4.1.1.3 Haartooi in het beroepsvoorbereidende leerjaar Haartzorg – Verzorging-voeding (leerplan 2000/091)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De infrastructuur en uitrusting ondersteunen het leerproces.

Onderwijsaanbod	De leerlingen exploreren de leerplandoelstellingen voor haartooi in voldoende mate.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	De leraren bieden de verschillende activiteiten van de kapperswereld met een gepast beheersingsniveau en evenwichtig gespreid over het schooljaar aan. Hierdoor krijgen de leerlingen een volledig beeld van het beroep van kapper. Ze leren stapsgewijs en in een opbouwende leerlijn basistechnieken aan en handelen praktijkgericht. Na een demonstratie van de vaardigheden en technieken voeren de leerlingen de getoonde handelingen uit op een oefenhoofd of op elkaar. Naarmate de lessen vorderen, passen ze de basisvaardigheden toe in eenvoudige kapsels. Tevens gaat gerichte aandacht naar een ordelijke werkpostinrichting en werkmethode en hebben ze hierbij voldoende oog voor orde, veiligheid en milieu.
<i>Samenhang</i>	
	De ondersteunende kennis en inzichten leren de leerlingen nog te weinig vanuit het praktisch handelen. Daarnaast is het theoretisch aanbod soms te uitgebreid en te diepgaand. Hierdoor krijgen de leerlingen sommige leerplandoelstellingen op een hoger beheersingsniveau dan dat het leerplan verwacht.
Onderwijsorganisatie	In het vak haartooi wordt de theorie structureel apart van de praktijk benaderd. Dit strookt niet met de vaardigheidsgerichte en geïntegreerde benadering die het leerplan voorschrijft.
<i>Organisatie curriculum</i>	
Uitrusting	De school beschikt over de noodzakelijke infrastructuur en uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren. De aankleding en inrichting van het lokaal inspireren en stimuleren het leren. Bovendien oogt het praktijklokaal net en verzorgd, wat bijdraagt tot de ontwikkeling voor veilig en hygiënisch werken.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	
	De leraren zetten de didactische middelen en de beschikbare uitrusting functioneel in.
Evaluatiepraktijk	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken. De leraren maken in de lessen gebruik van permanente evaluatie.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	Bij de beoordeling van de praktijkgerichte vaardigheden gebruiken de leraren degelijke evaluatiefiches. Hierbij gaat zowel aandacht naar proces- en productaspecten als naar vakgerichte attitudes. De opgaven zijn gebaseerd op duidelijke beoordelingscriteria die rekening houden met een toenemend beheersingsniveau.
<i>Transparantie</i>	

De ondersteunende kennis evalueert de vakgroep vooral in de vorm van toetsen en opdrachten. De vraagstelling is te kennisgericht en weinig afgestemd op het beheersingsniveau dat het leerplan vooropstelt. Ook mist de evaluatiepraktijk transparantie door het ontbreken van puntenverdelingen en criteria op opdrachten.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren creëren een aangename en veilige leer- en werkomgeving. Het pedagogisch-didactisch handelen getuigt van zorg en ondersteuning ten aanzien van alle leerlingen. De spontaneïteit van de leerlingen en de gemoedelijke omgang tussen leerlingen en leraren vallen op.

In de praktijklessen verloopt het leerproces vrij gestructureerd en met geschikte werkvormen. Afwisseling in opdrachten en momenten van vrije expressie maken de lessen aantrekkelijk. De leerlingen krijgen gepaste begeleiding en terugkoppeling bij hun prestaties, ze worden aangemoedigd en gewaardeerd. Remediëring voor leerlingen die dit nodig hebben, is inherent aan de aanpak.

In de theorielessen verloopt het leerproces in belangrijke mate leraargestuurd. Het proefondervindelijk en praktijkgericht behandelen van de theoretische begrippen heeft nog onvoldoende ingang gevonden in de lespraktijk. Ook projectwerking is nog weinig aan de orde. Hierdoor laten de leraren kansen liggen om de motivatie en leerwinst van de leerlingen te verhogen.

Het zelfontwikkelde cursusmateriaal voor de theorie is niet aangepast aan het beheersingsniveau van de opleiding en mist enige structuur. Het biedt geen overzichtelijk geheel ter ondersteuning van het leren van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

De vakgroep vertoont een grote vak- en schoolbetrokkenheid en bereidheid tot kwaliteitsverbetering. Hun daadkracht en interne expertise garanderen een verdere succesvolle aanpak om de aandachtspunten adequaat aan te pakken.

4.1.1.4 Dameskappen en herenkappen in bso tweede graad in de studierichting Haartzorg (leerplan 2001/081)

Voldoet

Het leerplan wordt kwaliteitsvol gerealiseerd vanuit een degelijk onderwijsaanbod en een goede leerbegeleiding. De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De infrastructuur en de uitrusting bevorderen de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De vaststellingen hebben betrekking op de vakken PV/TV dameskappen, PV herenkappen en TV dameskappen van het specifiek gedeelte. De vakgroep geeft dameskappen en herenkappen vorm binnen de krijtlijnen van vooraf uitgetekende leerlijnen en competenties. De leraren bieden de leerplandoelstellingen op het gepaste beheersingsniveau en evenwichtig gespreid aan. Via analyses en opdrachten krijgen de leerlingen de leerplandoelstellingen aangeboden. De leraren formuleren via deze opdrachten de verwachtingen en de criteria waaraan het handelen van de leerling moet voldoen. Het integraal leren en handelen van de lerende staan centraal.
	De leerlingen leren stapsgewijs en in een opbouwende leerlijn de basistechnieken aan om op een efficiënte manier kapsels te realiseren. Naarmate de lessen vorderen, krijgen ze kansen om zich zelfstandig te bekwamen en volledige kapsels uit te werken op oefenhoofden en modellen binnen een bepaalde tijdspanne. De leraren betrekken tijdens de lessen systematisch de doelstellingen over milieu, veiligheids- en gezondheidsaspecten. Ook de theorie integreren ze doelgericht. Voor het onderdeel communicatie komen de doelstellingen vooral aan bod tijdens het modellenwerk. Hierdoor krijgen de leerlingen kansen om de klantgerichte attitudes in een realistische context te verwerven.
	Het technisch vak dameskappen krijgt de invulling op het beheersingsniveau dat het leerplan vraagt. De aanpak ondersteunt doelgericht de vaardigheden en technieken die in de praktijklessen voorkomen. Goed gekozen didactisch materiaal ondersteunt de theoretische leerinhouden. Daarnaast krijgen de leerlingen gerichte opdrachten en zoeken ze een aantal leerstofonderwerpen zelf op. De organisatie van bijkomende activiteiten ondersteunt de opleiding.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De praktijklokalen van de tweede graad zijn vernieuwd en beschikken over de noodzakelijke infrastructuur en uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren. De aankleding en inrichting van de lokalen inspireren en stimuleren het leren. Bovendien bieden de lokalen door de inrichting en uitrusting alle mogelijkheden om de vaardigheden in een realistische werkomgeving aan te leren en in te oefenen. De school biedt de leerlingen de nodige beschermingsmiddelen om veilig werken conform de wetgeving mogelijk te maken. De veiligheidsinstructiekaarten voor de apparaten en de veiligheids- en gezondheidskaarten van de producten met gevaarlijke eigenschappen zijn voorhanden. Bovendien ogen de praktijklokalen net en verzorgd, wat bijdraagt tot de ontwikkeling voor veilig en hygiënisch werken.

De leraren zetten de didactische middelen en de beschikbare uitrusting functioneel in.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken. De leraren maken in de lessen gebruik van permanente evaluatie.

De evaluatiepraktijk is vooral gericht op de ondersteuning van het leerproces. Het biedt de leerlingen de mogelijkheid om te groeien in het verwerven van competenties. Voor de beoordeling van de praktijkvakken maken de leraren gebruik van degelijke evaluatiefiches. Ze streven hierbij naar transparantie en objectiviteit. De opgaven zijn leerplangericht en gebaseerd op duidelijke beoordelingscriteria die rekening houden met een toenemend beheersingsniveau. Hierbij gaat zowel aandacht uit naar proces- en productaspecten als naar vakgerichte attitudes. De scores zijn doorgaans het resultaat van een zelfevaluatie en een beoordeling door de leraren.

De kennis en inzichten evalueren de leraren vooral onder de vorm van analyses, opdrachten en onderzoeksvragen. Deze evaluatievormen sluiten qua opvatting en niveau aan bij het leerplan. De evaluatiepraktijk mist echter nog transparantie door het ontbreken van toetsbare beoordelingscriteria. Voor het evalueren van vakterminologie hanteren de leraren goed uitgewerkte scorewijzers.

De leraren beschikken per leerling over een competentiefiche. Hierdoor hebben ze een overzicht over de vorderingen binnen het leerproces van de leerlingen. De leerlingen kunnen de fiche raadplegen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De context waarbinnen de leraren vorm moeten geven aan de leerbegeleiding is allesbehalve gemakkelijk. Het talige niveau van de meeste leerlingen vormt een uitdaging. Daarnaast kennen veel leerlingen een weinig leerbevorderende thuissituatie. Ook absenteïsme vermindert bij een aantal onder hen de doeltreffendheid van hun leerproces. Niettemin slagen de leraren er in een krachtige leeromgeving te creëren. De lessen verlopen in een aangename en constructieve leer- en werksfeer. De leraren begeleiden en coachen de leerlingen tijdens de lessen met zorg.

In de praktijklessen verloopt het onderwijsproces gestructureerd. De goed uitgewerkte (analyse)opdrachten vormen de leidraad doorheen de voorbereidings-, uitvoerings- en evaluatiefase. Afwisseling in de opdrachten, stappenplannen van de technieken, visueel materiaal, inspelen op de leefwereld van de jongere en het toepassen van differentiatie, maken de lessen aantrekkelijk en ondersteunen de leerlingen optimaal in hun leerproces.

De leerlingen voeren de opdrachten onder gepaste begeleiding uit. De leraren geven voortdurend gerichte feedback. Hierdoor spelen ze vlot in op de individuele noden van de leerlingen. Tevens sporen ze de leerlingen aan om ergonomisch en milieubewust te handelen.

Ook in het theoretisch vak dameskappen zijn de lessen degelijk opgebouwd en komen leerlingactieve werkvormen aan bod. Het zelfontwikkelde cursusmateriaal is degelijk uitgewerkt en afgestemd op de leerplandoelstellingen. Er is aandacht voor structuur en visuele ondersteuning.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

De leraren zijn geëngageerd en betrokken en worden zeer kwaliteitsvol ondersteund door de technisch adviseur. In de vakgroepwerking komen zowel praktische en organisatorische als vakinhoudelijke en leerplangerichte aspecten aan bod. De leraren werken gestructureerd samen en reflecteren over de eigen onderwijspraktijk. Hun kritische ingesteldheid heeft de pedagogische en vakdidactische aanpak al positief beïnvloed. De vakgroep heeft voldoende zicht op initiatieven die een doelgerichtere toepassing verdienen of knelpunten die moeten worden bijgestuurd.

De leraren hebben een intensieve nascholing gevolgd over competentiegericht leren en evalueren. Ze volgen eveneens opleidingen om de vak- en productkennis te verhogen. Ze wisselen hun nascholingservaringen uit.

4.1.1.5 Huishoudkunde in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2010/029)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet niet omdat de evaluatiepraktijk onvolledig en onvoldoende valide en transparant is. Daarnaast vertoont het aanbod enkele tekorten en ondersteunt de uitrusting onvoldoende de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerplanrealisatie vertoont voor de drie leerplancomponenten tekorten. Bij zorg voor voeding stuurt het handboek het aanbod, waardoor heel wat leerplandoelstellingen ontbreken of te weinig aandacht krijgen. Zo ontbreken bijna alle leerplandoelstellingen die te maken hebben met volgende voedingsmiddelen: kaas, brood, rauwkost en schaal- en schelpdieren. Bij de thema's vlees en vis krijgen niet alle leerplandoelstellingen de nodige aandacht. De leerlingen leren ook onvoldoende aan de hand van verzamelde informatie en documentatie voor de verschillende voedingsproducten de factoren aangeven die het gebruik ervan door jongeren beïnvloeden. Het beheersingsniveau van de leerinhouden stemt wel voldoende overeen met de verwachtingen van het leerplan.

Voor 'zorg voor woon- en leefomgeving' bestrijkt het onderwijsaanbod bijna alle leerplandoelstellingen, maar het beheersingsniveau overstijgt de vereisten van het leerplan. De ondersteunende kennis is te uitgebreid en van een te hoge moeilijkheidsgraad. De betreffende lesinhouden worden nauwelijks gesitueerd in een betekenisvolle context en sluiten onvoldoende aan bij de leefwereld van de leerlingen.

De leerinhouden van zorg voor welzijn sluiten voldoende aan bij het leerplan. In het tweede jaar van de tweede graad krijgt het thema 'voortplanting en seksualiteit' echter te veel aandacht ten nadele van het thema 'ik en de andere'.

In de vakoverschrijdende projecten komen doelstellingen uit de drie leerplancomponenten en uit enkele algemene vakken degelijk geïntegreerd aan bod. Verder vertoont het aanbod van de drie componenten weinig samenhang. De vakgroep heeft geen afspraken om de leerinhouden die in de drie componenten terugkomen gelijkgericht aan te bieden. Ook ontbreekt een verticale leerlijn waarbij de leerlingen de leerplandoelstellingen geleidelijk minder fragmentarisch en meer geïntegreerd verwerven.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Het didactisch materiaal en de uitrusting ondersteunen onvoldoende de realisatie van de leerplandoelstellingen. Een aantal lokalen beschikt niet over een computer met internetaansluiting en projectiemogelijkheid. Dit belemmert de visuele ondersteuning van het leerproces. Ook het aantal computers voor de leerlingen is beperkt, waardoor de leerlingen weinig ICT integreren in hun leerproces.

De lessen zorg voor voeding staan steeds gepland in de didactische keukens. Deze zijn goed uitgerust voor de praktijklessen, maar ze zijn onvoldoende aangepast om met activerende werkvormen de ondersteunende kennis te realiseren. De leraren kunnen een multifunctioneel leslokaal reserveren. Ze maken hier echter weinig gebruik van.

De leermiddelen voor zorg voor woon- en leefklimaat en zorg voor welzijn staan verspreid over verschillende lokalen en bevinden zich niet in het lokaal waar de lessen plaatsvinden. Dit belemmert het praktijkgericht lesgeven.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is over heel de lijn onvoldoende valide, objectief en transparant en bestrijkt niet alle leerplandoelstellingen. De leerlingenevaluaties berusten op taken, opdrachten en beoordelingen van praktijkopdrachten en attitudes en zijn opgedeeld in proces- en productevaluatie. De toetsen bevatten zeer veel vragen die peilen naar kennis in betekenisloze contexten. Dit stemt niet overeen met het leerplan dat heel wat toepassingsgerichte doelstellingen en vaardigheden telt. De verbetering van de toetsen richt zich vaak op de letterlijke reproductie van de cursus en onvoldoende op de inhoud van het antwoord. Dit versterkt nog de kennisgerichtheid van de evaluatiepraktijk en belemmert zelfs de functionele beheersing van de ondersteunde kennis. De toetsen bevragen ook heel wat vaardigheden schriftelijk, zoals het reinigen van materialen, afval sorteren en een gelaat reinigen. Zo wordt ook meer naar kennis en woordenschat gepeild dan naar vaardigheden. Heel wat vragen zijn onduidelijk en complex geformuleerd en laten ruimte voor interpretatie.

De evaluatie van de individuele taken, de groepsopdrachten, de praktijkopdrachten en de vakoverschrijdende projecten sluit onvoldoende aan bij de leerplandoelstellingen en gebeurt niet op basis van duidelijke evaluatiecriteria. Hierdoor mist de evaluatie transparantie, objectiviteit en validiteit. Bij zorg voor woon- en leefomgeving verloopt de evaluatie van enkele vaardigheden zoals een raam zemen en strijken wel correct op basis van meetbare evaluatiecriteria. Deze methodiek wordt echter niet doorgetrokken naar alle vaardigheden of naar de andere leerplancomponenten. Voor alle leerplancomponenten geldt dat heel wat handelingsdoelen ontbreken in de evaluatiepraktijk.

Dertig procent van de punten staat op de evaluatie van attitudes. Het gaat voornamelijk om algemene gedragsattitudes en onvoldoende over de vakattitudes uit het leerplan. Hierdoor komt de validiteit van de evaluatiepraktijk nogmaals in het gedrang komt.

Verder weerspiegelen de tekorten in het aanbod zich in de evaluatiepraktijk. Doelstellingen die niet of weinig terug te vinden zijn in het aanbod, ontbreken ook in de evaluatiepraktijk. Als het aanbod het beheersingsniveau van het leerplan overstijgt, dan is dit ook zo in de evaluatiepraktijk.

De resultaten van de leerlingen voor de drie leerplancomponenten zijn ondermaats. Zij falen vooral op evaluaties die onvoldoende zijn afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerbegeleiding sluit niet optimaal aan bij de onderwijsnoden van de leerlingen en ondersteunt hen slechts beperkt om de leerplandoelstellingen te behalen.

Zo passen de werkvormen niet altijd bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Het lesklimaat is aangenaam en stimulerend bij activerende werkvormen, maar de betrokkenheid van de leerlingen op het lesgebeuren daalt snel bij meer leraargestuurde werkvormen en bij gebrek aan een betekenisvolle context.

De kwaliteit van de taalondersteuning is wisselend. Het lesmateriaal is overwegend goed gestructureerd, maar de frequente invuldidactiek verlegt de aandacht van de leerlingen van de lesinhoud naar het foutloos overschrijven van het modelantwoord. Tijdens de lessen maken de leraren af en toe, maar niet systematisch, gebruik van gepaste visualisatie of levensecht materiaal om het leerproces te ondersteunen.

De leerlingen krijgen herhalingsvragen om zich voor te bereiden op toetsen. Deze vragen werken echter kennisreproductie in de hand en stimuleren onvoldoende toepassing en inzicht. Een enkele keer oefenen de leerlingen de lesinhouden extra in door het maken van een samenvattend schema onder begeleiding. Dit versterkt al iets meer hun inzicht in de leerstof.

De leraren volgen de leerlingen aan de hand van frequente toetsen en opdrachten, maar omdat de evaluaties niet valide zijn, geeft dit geen realistisch beeld van het beheersingsniveau van de leerlingen. Bij tekorten op toetsen krijgen leerlingen de kans om de toets te herdoen.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep van de tweede graad Verzorging-voeding wisselde de afgelopen jaren veelvuldig van samenstelling. Dit belemmerde een degelijke opbouw van expertise, de uitwerking van pedagogisch-didactische thema's en een kritische studie van het leerplan. Dit heeft zijn weerslag op de leerplanrealisatie. De schoolleiding is zich bewust van deze problematiek en engageert zich om in de toekomst zoveel mogelijk stabiliteit van de vakgroep te garanderen en om de vakgroep meer aan te sturen en op te volgen.

4.1.1.6 Frans in tso tweede graad in de studierichting Handel en in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplannen 2012/025 en 2012/044)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende aangeboden. De evaluatie voldoet. De leerlingen worden goed begeleid

Onderwijsaanbod In de derde graad Kantoor wordt de kennis van grammatica, woordenschat en socio-culturele leerinhouden onderwezen in functionele algemene en beroepsgerichte communicatieve contexten. Het onderwijs is voldoende gericht op het verwerven van taalvaardigheid. Bij lees- en luistervaardigheid komen alle tekstsoorten aan bod en bestrijken ze de vereiste tekstenmerken en verwerkingsniveaus. De meeste doelen voor mondelinge interactie en voor spreekvaardigheid worden geoefend. De schrijfvaardigheidstraining voldoet, maar blijft beperkt. De leerlingen leren schrijven tijdens het oefenen van grammaticale kennis en woordenschat. Ze maken verder ook een aantal functionele schrijfopdrachten aansluitend bij de vereisten van het leerplan. In het kader van de geïntegreerde proef maken de leerlingen een kort stagerapport op.

In de tweede graad Handel leren de leerlingen mondeling en schriftelijk communiceren in zinvolle contexten. Er is voldoende aandacht voor de handelstaal. De woordenschat en de grammatica worden geïntegreerd aangebracht en ingeoefend in samenhang met de vaardigheden. De leerplandoelstellingen voor luisteren en lezen worden in voldoende mate aangeboden. De moeilijkheidsgraad van de teksten en de vraagstelling stemt overeen met het vereiste niveau. De variatie van tekstsoorten is voor verbetering vatbaar: narratieve en artistiek-literaire teksten komen minder aan bod. Het aanbod voor de productieve vaardigheden wordt nog niet altijd genoeg georganiseerd vanuit de taaltaken vervat in de leerplandoelen. Dit heeft tot gevolg dat er hiaten zijn. De leerlingen schrijven niet genoeg functionele teksten tijdens het schooljaar.

In beide studierichtingen gebruiken de leraren het Frans als communicatietaal. Dit draagt bij tot de taalvaardigheidsverwerving.

De lees-, luister-, spreek- en schrijfstrategieën zitten verwerkt in de vraagstelling bij de opdrachten in het leerboek. Sinds dit schooljaar reflecteren de leerlingen van het eerste leerjaar van de derde graad Kantoer er ook gericht over op basis van de taalportfolio die in gebruik werd genomen. De leerlingen krijgen voldoende de kans om vakattitudes te verwerven en om er over te reflecteren naar aanleiding van de evaluatie ervan.

Door middel van het lesmateriaal maken de leerlingen voldoende kennis met cultuuruitingen en socio-culturele aspecten van de Franstalige wereld. Ook de uitstappen naar Namen en Brussel dragen bij tot het verwerven van de interculturele competentie en van taalvaardigheid.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Aansluitend bij de afspraken op schoolniveau werkt de vakgroep met een combinatie van de evaluatie van het dagelijks werk en examens in de studierichting Handel. In de studierichting Kantoor is de evaluatie gespreid. De verdeling van de punten over de verschillende leerplancomponenten weerspiegelt globaal de communicatieve inslag van de leerplannen. De vakgroep hanteert echter geen verdeelsleutel voor het gewicht van de kennis en de vaardigheden in het rapportensysteem. Op deze manier hebben leraren geen controle over het gewicht van de punten voor kennis en vaardigheden in het jaarresultaat.

De kenniscomponent wordt goed geëvalueerd in beide studierichtingen.

In de studierichting Kantoor voldoet de evaluatie van de receptieve vaardigheden. De tekstkenmerken en vraagstelling sluiten aan bij de vereisten van het leerplan. Informatieve en prescriptieve teksten komen aan bod. Verhalende teksten worden veeleer beperkt geëvalueerd. Ook argumentatieve teksten worden weinig beoordeeld (enkel voor de leesvaardigheid). De beoordeling van de spreekvaardigheid voldoet nipt omdat er weinig evaluatiebeurten zijn. De evaluatie van de mondelinge interactie voldoet niet omdat deze leerplancomponent niet wordt beoordeeld.

De evaluatie van de examens is evenwichtig verdeeld over de leerplancomponenten en beantwoordt aan het vereiste verwerkingsniveau. De lees- en luistervaardigheid worden te weinig geëvalueerd tijdens het schooljaar. Hier is het dagelijks werk niet representatief voor de leerplandoelstellingen. Op jaarbasis vertonen de evaluatie van de spreek- en de schrijfvaardigheid een aantal hiaten: het medelen van informatie (eindterm 17), het navertellen van een tekst (eindterm 18), het geven van een mening (eindterm 19), het invullen van vragenlijsten (eindterm 25) en het schrijven van een mededeling (eindterm 26) worden niet beoordeeld.

De vakgroep evalueert de vakattitudes op basis van duidelijke criteria die de leerlingen ook kennen.

De leerlingen weten wat van hen wordt verwacht en op welke manier de beoordeling verloopt. De puntenverdeling en scoring zijn overwegend duidelijk. Het gebruik van scorewijzers met criteria is algemeen ingeburgerd. Dit ondersteunt de objectiviteit van de evaluatie.

Het studiepeil van een aantal leerlingen is zwak. De vele afwezigheden van een aantal leerlingen, het gebrek aan motivatie en het talig profiel (ex-OKAN) van sommigen hebben een belemmerende invloed op het bereiken van de eindtermen. Het vormt een uitdaging voor de school om het juiste evenwicht te bewaken tussen het geven van kansen en het behouden van een aan de studierichting aangepast studiepeil.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De preventieve leerbegeleiding komt tot uiting in de grote aandacht voor het motiveren van de leerlingen. Ook de didactische werkvormen dragen bij aan het leerproces: het onderwijsleergesprek en het begeleid zelfstandig werken, individueel, in duo's of in groepjes wisselen elkaar af. Via een afsprakenblad krijgen de leerlingen informatie over wat van hen wordt verwacht. De lessen worden visueel ondersteund. De leerlingen maken herhalingsoefeningen voor het examen of de grote toetsen.

De opvolging en de ondersteuning van de leerlingen gebeurt grondig. Taken en toetsen geven doorgaans aanleiding tot gerichte feedback, maar bij schrijfopdrachten verbeteren de leerlingen niet altijd hun fouten, waardoor ze leerkansen missen. De leerlingen kunnen terecht bij de leraren wanneer ze de leerstof niet begrijpen. Bij afwezigheid op toetsen zijn er inhaaltoetsen voorzien. Bij evaluaties reflecteren de leerlingen over hun inzet en de oorzaak van goede of minder goede resultaten.

In sommige lesgroepen van het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad wordt de remediëring evenwel niet voldoende structureel aangepakt. De toetsen en taken geven ook niet altijd aanleiding tot gerichte feedback zodat leerlingen kunnen leren uit fouten. Dit is een gemiste kans. De remediëring is vooral gericht op het wegwerken van lacunes in de kennis van woordenschat en grammatica en weinig op het oefenen van de taalvaardigheden. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd via de klassenraden.

Rapporteringspraktijk

Leerondersteunend

Transparantie

De leerlingen en de ouders krijgen regelmatig informatie over de prestaties van de leerlingen via de rapporten. De scores van alle toetsen en taken worden gepubliceerd in het elektronisch rapportensysteem dat de ouders ook kunnen raadplegen. De vakgroep talen volgt de afspraak van de school om bij tekorten duiding te geven en voorstellen te formuleren voor remediëring nauwkeurig op.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet. De lokalen beschikken over een beamer en een computer. Er zijn voldoende woordenboeken. De integratie van ICT in de lessen is voor optimalisatie vatbaar.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep is geëngageerd en draagt het professioneel handelen hoog in het vaandel. Dit heeft als gevolg dat de vakwerking een reële hefboom is voor de kwaliteit van het onderwijs. Er wordt gewerkt met prioriteiten bepaald op grond van zelfevaluatie en van de noden van de leden. De vakgroep maakt afspraken over een heel aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking zoals de evaluatiepraktijk, de keuze van leerboeken, de uitstappen en het materiaal. De uitwisseling van goede voorbeelden is een veralgemeende praktijk. De leraren volgen regelmatig nascholingen.

Overleg
Vorming

4.1.1.7 Hotel in bso derde graad in de studierichting Restaurant en keuken en in bso derde graad in de studierichting Specialiteitenrestaurant (leerplannen 2006/070 en 2005/025)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is globaal genomen voldoende valide. De leerbegeleiding ondersteunt sterk het leerproces.

Onderwijsaanbod De meeste leerplandoelstellingen worden effectief aangeboden.

Volledigheid Doordat de vakgroep de leerplandoelstellingen geïntegreerd aanbiedt, vertoont het aanbod voldoende horizontale en verticale samenhang vertoont. Hij verkavelt het curriculum vanuit een logische leerlijn. Hiervoor vertrekt hij vanuit de verschillende functies in de keuken- en de zaalbrigade. Door middel van de praktijk verwerven en verdiepen de leerlingen van het eerste leerjaar van de derde graad de basistechnieken voor de keuken en de zaal. De leerlingen van het tweede leerjaar van de derde graad oefenen technieken in die meer aansluiten bij de leidinggevende functies in de keuken en de zaal. De leerlingen van het specialisatiejaar leiden nagenoeg zelfstandig de keuken- en zaaldienst en sturen de leerlingen van de derde graad aan. Zij bereiden met de leerlingen van de derde graad de activiteiten voor en voeren deze uit met de nodige zin voor organisatie en timing.

Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Tijdens de praktijklessen krijgen de leerlingen voldoende kansen om de vaardigheden in steeds meer complexe opdrachten en met toenemende zelfstandigheid in te oefenen. In de keukenpraktijk bereiden de leerlingen gewone tot verfijnde culinaire gerechten, waarin zowel de verscheidenheid van producten als de bereidings- en afwerkingstechnieken en afleidingen aan bod komen. In de lessen restaurantpraktijk leren de leerlingen op een gastvrije manier klanten onthalen, menu's voorstellen, informatie over gerechten en dranken geven, bestellingen opnemen en doorgeven.

Het groeperen van de lesuren bevordert het vaardigheidsgericht aanbieden van het curriculum. De Keuken- en de restauranttechnologie vertrekken vanuit de praktijklessen. De verworven kennis leidt tot parate kennis die de leerlingen toelaat vlot te handelen in de keuken- en restaurantpraktijk en in het adviseren van klanten. De vakgroep beschouwt de theorie als ondersteunend voor de praktijk, wat strookt met het leerplan.

De leerplandoelstellingen voor drankenkennis en wijnkennis komen voldoende aan bod. De kennis van de dranken en wijn staat in functie van het geven van klantgerichte informatie en het uitvoeren van de correcte dienst.

In het zevende specialisatiejaar verwerven de leerlingen vooral het theoretisch en praktisch inzicht in de organisatie en het beheer van een restaurant. Zij leren een kritische houding aannemen tegenover nieuwe technieken en trends.

De school hecht veel belang aan de leerlingenstages. Zij organiseert blokstages in de drie leerjaren van de derde graad. De leerlingen van de derde graad lopen stage in het restaurant en in de keuken. De leerlingen van het specialisatiejaar kiezen hun stagecontext in functie van de latere beroepskeuze. Tijdens de stages krijgen de leerlingen een aantal doelgerichte opdrachten waardoor zij kennis en inzicht in de bedrijfsvoering van een restaurant krijgen. Deze opdrachten verschillen echter te weinig per leerjaar en zijn niet altijd afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De vakgroep laat onder andere rond het werken met een HACCP-plan (Hazard Analysis and Critical Control Points) een aantal kansen liggen om deze kennis door middel van de stages uit te diepen. Uit de activiteitenlijst blijkt echter dat de uitgevoerde keuken- en zaalopdrachten doorgaans verantwoord zijn.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen

De kleine klasgroepen leiden tot samenstellingen van verschillende leerjaren wat niet altijd functioneel is voor het realiseren van de onderwijsdoelstellingen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur en het didactisch materiaal ondersteunen het leerproces. Door de kleine klasgroepen en vele samenstellingen beschikt de vakgroep over voldoende uitgeruste keukens en een ruim restaurant. De praktijklokalen ogen net en verzorgd. Dat draagt bij tot de ontwikkeling van de vakattitudes met betrekking tot veilig en hygiënisch werken. De veiligheidsinstructiekaarten voor de apparaten zijn in de praktijklokalen beschikbaar. In de meeste lokalen is grootbeeldprojectie mogelijk. De vakgroep beschikt over voldoende ICT-uitrusting waardoor de toepassing ervan in de lessen vlot verloopt.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Zij werd recent bijgestuurd. De evaluatie van de praktijk en theorie verloopt gelijkgericht.

Voor alle vakken hanteert de vakgroep permanente evaluatie. De vakgroep beschikt hiervoor over degelijke beoordelingsfiches. De opdrachten zijn leerplangericht en dekken zowel de theoretische als vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen. De beoordeling berust op duidelijke criteria. Ook vakattitudes worden in de beoordeling meegenomen. De leraren gebruiken zelf- en peerevaluatie. Deze evaluatievormen komen echter nog beperkt aan bod, zodat er kansen gemist worden om leerlingen zelf hun sterke en zwakke punten te laten inschatten.

Voor de theoretische vakken krijgen de leerlingen bijkomende doelgerichte opdrachten. De leerlingen hebben echter niet de gewoonte deze opdrachten kwaliteitsvol uit te voeren. De leraren evalueren deze opdrachten te mild. Hierdoor voldoet deze evaluatie niet altijd aan het verwachte beheersingsniveau.

Voor de evaluatie van de stages ontwikkelde de vakgroep een evaluatiewijzer. Dit instrument geeft aan wat het aandeel van het stagelogboek, de (vak)attitudes en de specifieke beroepsvaardigheden inhoudt. De vakgroep hanteert per leerjaar een andere verdeling in functie van de leerlijn. De beoordeling van het stagelogboek door de leraren gebeurt vrij mild. De eindbeoordeling van de stage gebeurt in overleg met de stagebegeleider na een reflectie over het eigen handelen van de leerling. Het beoordelingsinstrument kan nog verfijnd worden door beter de link te leggen met de te behalen competenties. Voor de beoordeling van de attitudes hanteert de vakgroep een schaal. De schaal bepaalt duidelijk de cesuur tussen het al of niet bereiken van de vakattitude.

De opdrachten van de geïntegreerde proef worden duidelijk gecommuniceerd en sluiten nauw aan bij het studieprofiel. Een mentor volgt het proces op. Er is aandacht voor proces- en productevaluatie. De beoordelingscriteria voor de product- en procesevaluatie zijn voldoende transparant. De puntenverdeling is duidelijk.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De betrokkenheid van de leraren en de open communicatie met leerlingen, dragen bij tot een positief en ondersteunend leerklimaat. Ondanks de kleine klasgroepen en de vele afwezigheden van leerlingen, slagen de leraren erin om door een uitstekend klasmanagement de leerlingen te motiveren voor het leerproces. De vakgroep differentieert voortdurend in functie van te verwerven doelstellingen.

Tijdens de praktijklessen verloopt het onderwijsleerproces sterk gestructureerd. De leraren verdelen de verschillende opdrachten onder de leerlingen en herhalen via het onderwijsleergesprek wat van de leerling verwacht wordt. Ze verwijzen voortdurend naar verworven kennis en ze stimuleren het correct gebruik van de vakterminologie. Toch gaan sommige leraren hierbij nog sterk gestuurd te werk. Tijdens de praktijklessen valt het echter op hoe zelfstandig en planmatig de leerlingen de verschillende opdrachten uitvoeren. Dankzij de kleine lesgroepen krijgen de leerlingen voortdurend individuele feedback op hun werk.

De theoretische lessen verlopen gestructureerd en visueel materiaal ondersteunt de lessen. De leraren gebruiken activerende werkvormen, waardoor er ruimte is voor inbreng en interactie. Afwisseling in didactische werkvormen en opdrachten die inspelen op de leefwereld van de jongeren, maken de lessen aantrekkelijk. De theorielessen zijn afgestemd op de praktijk en vinden plaats in het praktijklokaal of in de onmiddellijke omgeving ervan. Dit bevordert de transfer van de leerinhouden. Aan de hand van realistische cases of rollenspelen stimuleert de vakgroep het probleemoplossend vermogen van leerlingen. De leerlingen krijgen geregeld de kans om tijdens de lessen zelfstandig of in groep opdrachten uit te voeren, waarvoor zij het nodige onderzoekswerk verrichten.

Het zelfontwikkelde cursusmateriaal is gestructureerd en ondersteunt voldoende het leerproces van de leerlingen. Het leermateriaal bevat echter veel taalfouten, wat de taalontwikkeling van de leerlingen niet ten goede komt.

De vakgroep organiseert kwaliteitsvolle vakoverschrijdende projecten, die de mogelijkheid bieden om zowel de leerplandoelstellingen van de algemene vorming en de specifieke vorming te realiseren. Deze projecten zijn een voorbeeld van goede praktijk.

De stagebegeleiding verloopt intensief. De leraren bezoeken de leerlingen geregeld op de stageplaats, zodat bijsturing van het leerproces mogelijk is. De vakgroep brengt voorafgaand aan de stage de beginsituatie van elke leerling in kaart. Aan de hand van een competentielijst krijgen de stageplaats en de leerling een beeld van reeds verworven competenties. De stage is dan ook een middel om te werken aan de competenties die slechts onder begeleiding of nog niet behaald werden. Op basis van deze competentielijst wordt in overleg met de stagementor bepaald aan welke competenties de leerling tijdens de stages gaat werken.

Het team onderneemt inspanningen om talrijke relevante studiebezoeken in te plannen waardoor de actualiteitswaarde van het curriculum verhoogt.

Voor de leerlingen die instromen, is in een specifiek begeleidingstraject voorzien. Voor de leerlingen die leermoeilijkheden hebben zijn er remediëringstrajecten beschikbaar. De vakgroep hecht veel belang aan een degelijke opvolging van alle leerlingen. Bij de overgang van de leerlingen van de tweede naar de derde graad stelt zij per leerling een competentieoverzicht op. De vakgroep geeft de evaluatieschriften mee naar het volgend leerjaar. Op die manier hebben de leraren een goed zicht op de ontwikkeling van het leerproces van de leerlingen. De leraren spelen hier dan ook gepast op in.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De vakdeskundigheid, de leerbereidheid en de samenwerking zijn sterke punten van de vakgroep. De leraren houden geregeld informeel en formeel overleg. Tijdens het vakoverleg komen zowel organisatorische als pedagogisch-didactische aspecten aan bod. Uit de verslagen blijkt de constructieve sfeer binnen de vakgroep en de veranderingsbereidheid met het oog op de kwaliteitsverbetering. De vakgroep past de kwaliteitscirkel toe op de acties die zij onderneemt om het onderwijsleerproces te optimaliseren. De leraren volgen geregeld vorming. De vorming is vooral gericht op schoolgerichte en pedagogisch-didactische thema's. De opgedane expertise wordt gedeeld. De vakgroep onderhoudt goede contacten met de sector. Momenteel wordt de vakgroep begeleid om als zelfsturend team aan de slag te gaan.

4.1.1.8 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Jeugd en gehandicaptenzorg (leerplan 2005/069)

Voldoet

Nagenoeg alle leerplandoelstellingen komen evenwichtig en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie toont aan dat de leerlingen de eindtermen en leerplandoelstellingen in voldoende mate bereiken.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leraren bieden nagenoeg alle leerplandoelstellingen evenwichtig en op een leerplangericht beheersingsniveau aan. Ze plannen de lessen nauwgezet. In de studierichting Handel richt de school een extra wekelijkse lestijd wiskunde in met het oog op een vlottere aansluiting op het hoger onderwijs. De leraren integreren hierbij tal van voornamelijk rekentechnische uitbreidingsdoelen in het basisaanbod. Zij bewaken de verhouding tussen de basisdoelen en de uitbreidingsdoelen.

De leraren spenderen onvoldoende aandacht aan de inbedding van de wiskunde-inhouden in realistische contexten (algemeen doel, eindterm 7) en in het bijzonder aan het oplossen van problemen met behulp van veeltermfuncties (leerplandoelstelling 1.2.3, eindterm 13). Ook de aanpak van de normale verdeling maakt te weinig gebruik van betekenisvolle situaties (leerplandoelstelling 2.3.2, eindterm 16) en is daardoor onvoldoende leerplangericht. De symmetrie van reële functies (leerplandoelstelling 1.1, eindterm 10) komt niet aan bod.

Uitrusting

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De klaslokalen voldoen aan de minimale materiële vereisten in het leerplan. Alle lokalen beschikken over een laptop en een beamer. De leraren kiezen, zij het eerder sporadisch, voor een efficiënte combinatie van digitale projectie en krijtbord. De leerlingen bereiken de ICT-verwachtingen in het leerplan. Zij maken frequent en functioneel gebruik van een rekentoestel.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. De vragen zijn helder geformuleerd. Het beheersingsniveau is leerplangericht. De evaluatie is evenwichtig en transparant. De examens en toetsen hebben een billijke lengte. De leraren bevragen alle vakgebonden vaardigheden (tekenvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid, wiskundige taalvaardigheid, rekenvaardigheid), maar te vaak ligt de klemtoon op rekenvaardigheid. De leraren hebben systematische aandacht voor de evaluatie van attitudes. De vakgroep wiskunde nam recent een waardevol, schoolbreed initiatief om de registratie ervan te automatiseren.

Het is voor de leraren nog een uitdaging om de evaluatie te laten sporen met de schoolvisie op breed evalueren. Het van jaar tot jaar kopiëren van examens en het gebruik van opbouwvragen bedreigen de validiteit van de evaluatie.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De leerbegeleiding voldoet. De lessen verlopen rustig en gestructureerd. De leraren besteden aandacht aan het gebruik van wiskundetaal, zowel in woorden als in symbolen. Ze bieden stappenplannen en leerstrategieën aan. De curatieve leerbegeleiding integreren ze in de lessen. De vakgroep springt flexibel om met de veelvuldige afwezigheid van heel wat leerlingen. De leraren zijn leerlinggericht en de communicatie met de leerlingen is veelal stimulerend. De leerlingen respecteren hun leraren en werken goed mee.

De vakgroep laat de preventieve leerbegeleiding over aan de professionaliteit van de individuele leraar. Hierdoor bestaan leraargebonden verschillen en zijn er goede praktijken die de vakgroep niet multiplificeert. Het blijft voor de leraren een uitdaging om de betrokkenheid en het engagement van de leerlingen te stimuleren en te benutten. Door eerder zelden gebruik te maken van realistische contexten of van differentiërende, activerende en coöperatieve werkvormen, laten de leraren kansen liggen om de motivatie, de leerwinst en de taalverwerving bij de leerlingen te maximaliseren.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

Een recente bijsturing in de attitude-evaluatie maakt zichtbaar dat de vakgroep ontwikkelingsbekwaam is en vruchtbaar samenwerkt met de pedagogische begeleiding. Een aantal andere aspecten van de schoolvisie botst echter nog op een gebrek aan veranderingsbereidheid, dat hand in hand gaat met een nagenoeg verwaarloosbare professionaliseringspraktijk. Ook het collegiaal overleg heeft slechts eens beperkte impact op de lespraktijk en op de kwaliteitsbewaking van de leerplanrealisatie.

4.1.1.9 Wiskunde in tso derde graad in de studierichting Informaticabeheer (leerplannen 2005/069 en 2005/070)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie toont aan dat de leerlingen de eindtermen en leerplandoelstellingen in voldoende mate bereiken.

Onderwijsaanbod De leraren bieden alle leerplandoelstellingen op een hoog, vooral technisch beheersingsniveau aan. Het aanbod van sommige leerplandoelstellingen focust te sterk op rekenvaardigheid, waardoor de conceptuele diepgang in het gedrang komt.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De school richt een extra wekelijkse lestijd wiskunde in met het oog op een vlottere aansluiting op het hoger onderwijs. De leraren integreren hierbij een extra keuzeonderwerp en tal van voornamelijk rekentechnische uitbreidingsdoelen in het basisaanbod. De evaluatie toont aan dat sommige uitbreidingsdoelen onvoldoende aansluiten bij het profiel van de leerlingen. Ook bewaken de leraren onvoldoende de verhouding tussen de basisdoelen en de uitbreidingsdoelen. Daardoor kan de vakgroep niet garanderen dat alle leerlingen voldoende oefenkansen krijgen om de basisdoelen te bereiken.

Uitrusting De klaslokalen voldoen aan de minimale materiële vereisten in het leerplan.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Alle lokalen beschikken over een laptop en een beamer. De leraren kiezen voor een efficiënte combinatie van digitale projectie en krijtbord. Zij zetten wiskundige software voornamelijk als demonstratiemateriaal in. Het digitaal leerplatform zetten zij in ter ondersteuning van de leerbegeleiding. De leerlingen bereiken de ICT-verwachtingen in het leerplan. Zij maken frequent en functioneel gebruik van een rekentoestel.

Evaluatiepraktijk De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. De vragen zijn helder geformuleerd. Het beheersingsniveau is hoog. De evaluatie is evenwichtig en transparant. De examens en toetsen hebben een billijke lengte.

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De examens in parallelklassen zijn gelijkwaardig. De leraren bevragen alle vakgebonden vaardigheden (tekenvaardigheid, denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid, wiskundige taalvaardigheid, rekenvaardigheid), maar te vaak ligt de klemtoon op rekenvaardigheid. De evaluatie toont significante leerwinst bij de leerlingen aan. De leraren hebben systematische aandacht voor de evaluatie van attitudes. De vakgroep wiskunde nam recent een waardevol, schoolbreed initiatief om de registratie ervan te automatiseren.

Een aantal aspecten bedreigen de validiteit van de summatieve evaluatie. Examens worden van jaar tot jaar gekopieerd. De examenvragen richten zich eenzijdig op reproductieve toepassingen die een sterke rekenvaardigheid vergen. Een aantal vragen overstijgt (het beheersingsniveau van) het leerplan. De leraren bewaken slechts zeer informeel dat de evaluatie van de uitbreidingsdoelen geen effect heeft op de studiesanctionering.

Het is voor de leraren nog een uitdaging om de evaluatie te laten sporen met de schoolvisie op breed evalueren.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding voldoet. De lessen verlopen rustig en gestructureerd. De leraren besteden aandacht aan het gebruik van wiskundetaal, zowel in woorden als in symbolen. Ze bieden stappenplannen en leerstrategieën aan. De curatieve leerbegeleiding integreren ze in de lessen. De leraren zijn leerlinggericht en de communicatie met de leerlingen is veelal stimulerend. De leerlingen respecteren hun leraren en werken goed mee.

*Preventief
Curatief*

De vakgroep laat de preventieve leerbegeleiding over aan de professionaliteit van de individuele leraar. Hierdoor bestaan leraargebonden verschillen en zijn er goede praktijken die de vakgroep niet multipliceert. Het blijft voor de leraren een uitdaging om de betrokkenheid en het engagement van de leerlingen te stimuleren en te benutten door gebruik te maken van realistische contexten of van differentiërende en activerende werkvormen. De leraren laten kansen liggen om de taalverwerving bij de leerlingen te maximaliseren.

Deskundigheidsbevordering Een recente bijsturing in de attitude-evaluatie maakt zichtbaar dat de vakgroep ontwikkelingsbekwaam is en vruchtbaar samenwerkt met de pedagogische begeleiding. Een aantal andere aspecten van de schoolvisie botst echter nog op een gebrek aan veranderingsbereidheid, die hand in hand gaat met een nagenoeg verwaarloosbare professionaliseringspraktijk. Ook het collegiaal overleg heeft slechts eens beperkte impact op de lespraktijk en op de kwaliteitsbewaking van de leerplanrealisatie.

*Overleg
Vorming*

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school (voltijds secundair onderwijs en het Centrum Leren en Werken) beschikt over verschillende vestigingsplaatsen. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) heeft betrekking op de vestigingsplaatsen Stassart, Zandpoort, Caputsteen en Pitzemburg voor het voltijds secundair onderwijs (SO) en voor het Centrum Leren en Werken (CLW) op de vestigingsplaats SPOOR 5 in de Nekkerspoelstraat.

VESTIGINGSPLAATSEN STASSART EN SPOOR 5

De school gaat op de vestigingsplaatsen Stassart en SPOOR 5 op een systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgesteld op basis van eigen vaststellingen en de bevindingen van externe deskundigen. De rondgang door de preventieadviseur gebeurt tweejaarlijks. De school toont aan dat ze met de beschikbare middelen volgens een verantwoord prioriteitenplan gevolg geeft aan de opgemerkte tekorten. De lokale preventieverantwoordelijke coördineert het veiligheidsbeleid en volgt de uitvoering ervan nauwgezet op. Waar nodig krijgt hij steun van de overkoepelende preventieadviseur.

Uit de controles en adviezen van de bevoegde interne en externe diensten blijken nog tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne. De vaststellingen van de deskundigen, die terug te vinden zijn in de voorgelegde documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al opgelost, acties om de andere weg te werken zijn gepland. De voorbije jaren zijn al een aantal lokalen opgeknapt. Stelselmatig maakt de school werk van het verder verfraaien van de gebouwen.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lokalen van de school. Tijdens de rondgang werd vastgesteld dat er op sommige plaatsen en op de speelplaats kans is op valgevaar door losliggende tegels, verzakkingen en oneffenheden. Het vernieuwen van de vloeren in de gangen en de heraanleg van de speelplaats in het SO is gepland in de nabije toekomst. Op verschillende plaatsen knellen deuren, wat de evacuatie bemoeilijkt (SO). Een volledige inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen ontbreekt. Niet alle gevaarlijke producten zijn voorzien van een voorgeschreven etiket (SO) en veilig opgeslagen (CLW). De orde en netheid in bepaalde lokalen, werkplaatsen, opbergruimtes en doorgangen voldoet niet. Ondanks het herstellen van het waterlek in het personeelstoilet en op andere plaatsen in het gebouw zijn de vochtplekken en schimmels nog zichtbaar en is er nog steeds geurhinder (CLW).

Op het vlak van gezondheid en hygiëne voldoen de vestigingsplaatsen Stassart en SPOOR 5 in voldoende mate aan de minimale verwachtingen. In het SO is het sanitair voor het personeel niet gescheiden voor mannen en vrouwen. Daarnaast is het aantal toiletten en urinoirs voor het aantal jongens nipt. Toch heeft de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting kunnen vaststellen dat dit niet leidt tot overlast. Verder houdt de school nog geen register met de interventies van de eerste hulp bij.

VESTIGINGSPLAATS ZANDPOORT

Door de herschikking van het aanbod binnen het Busleyden Atheneum gebruikt de school sedert 1 september 2015 een gedeelte van de eerste verdieping van het gebouwencomplex op de vestigingsplaats Zandpoort. In de rest van het gebouwencomplex blijven twee basisscholen van dezelfde scholengroep gehuisvest en volgen ook leerlingen les van het Busleyden Atheneum – campus Pitzemburg. De organisatie van het veiligheids- en welzijnsbeleid in deze nieuwe situatie is nog onderwerp van overleg. In de tussentijd vertrouwt de school op het beleid van de basisscholen. Een betere informatieuitwisseling en duidelijke afspraken dringen zich echter op. De jaarlijkse evacuatieoefening vond dit schooljaar bijvoorbeeld plaats op een vrije dag voor de leerlingen van het secundair. De in gebruik genomen lokalen werden in het voorjaar van 2015 gerenoveerd. Het aantal toiletten voor de leerlingen is lager dan de norm, maar vanaf volgend schooljaar zijn er meer beschikbaar door de geplande uitbreiding van het aantal lokalen.

VESTIGINGSPLAATS PITZEMBURG

Op de vestigingsplaats Pitzemburg gaat de school op systematische wijze de situatie op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Ze steunt daarbij vooral op de verslagen van deskundigen, waaronder de externe dienst. De interne dienst levert inspanningen om tussentijds bijkomende tekorten op te sporen, maar behartigt minder de administratie die daarbij hoort. Zo worden niet systematisch verslagen opgemaakt van de jaarlijkse rondgang. De vastgestelde tekorten worden ook niet systematisch opgenomen en gepland in de tijd in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. Daardoor zijn dit geen kwaliteitsvolle ondersteunende documenten die een beeld geven van de situatie en de beheersing van de risico's. In de praktijk wordt aan kleine ingrepen snel gevolg gegeven. Voor grotere aanpassingen vraagt de school offertes, maar ook deze worden niet opgenomen in het globaal preventieplan en worden daardoor niet zichtbaar gepland en gekoppeld aan budgetten. Het basiscomité behartigt de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid. Het inlichten van het personeel gebeurt niet optimaal. Aspecten van het veiligheids- en welzijnsbeleid zijn een onderdeel van personeelsvergaderingen, maar de informatieverstrekking aan nieuwe personeelsleden gebeurt weinig doeltreffend. Niet iedereen neemt zijn verantwoordelijkheid op om op het eigen niveau mee vorm te geven aan het veiligheids- en welzijnsbeleid.

Uit de controles en de adviezen van externe controlediensten en de interne en externe dienst blijken nog een beperkt aantal tekorten op het vlak van de bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting grotendeels opgelost.

De vaststellingen die terug te vinden zijn in de documenten van de deskundigen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse blijkt nog dat er valgevaar is door de slechte toestand van kasseistroken op de speelplaats, maar dat de heraanleg daarvan gepland is na de lopende renovatie van de daken. De school beschikt over een geactualiseerde asbestinventaris, maar die is nog niet ondertekend door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer. Bij de rondgang tijdens de doorlichting was in beide sportzalen een nooduitgang versperd door sportmateriaal. In het technieklokaal staan twee plooibanken waarvoor geen indienststelingsverslagen beschikbaar zijn. De school beschikt over onvoldoende overdekte speelplaats, maar stelt binnenruimten open bij slecht weer. Het aantal toiletten voor de leerlingen is lager dan de norm, maar de duur van de speeltijd laat toe dat alle wachtenden er kunnen gebruik van maken. De uitrusting en het gebruik van het verzorgingslokaal is een voorbeeld van goede praktijk.

VESTIGINGSPLAATS CAPUTSTEEN

Op de vestigingsplaats Caputsteen onderzoekt en bewaakt de school de bewoonbaarheid, veiligheid in hygiëne van de campus. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van personeel en leerlingen. De lokale preventieverantwoordelijke is veelvuldig in heel het gebouw tegenwoordig en kent het grondig. Toch kan de controle van de klaslokalen en bergruimtes verbeteren. De systematische rondgang van de preventieadviseur gebeurt tweejaarlijks.

De school beschikt over een globaal preventieplan en een jaaractieplan dat opgesteld is aan de hand van risicoanalyses, de vaststellingen van de externe dienst en de controle- en keuringsverslagen van derden. Een realistische budgettering is hieraan gekoppeld. Het laatste brandweerverslag dateert van 2007. Het wegwerken van de opmerking omtrent compartimentering is ondertussen gepland voor de komende jaren. Dit project liep vertraging op door de beperkte financiële armslag van de school. De lokale preventieverantwoordelijke is van nabij bij het beleid betrokken en coördineert er de uitvoering van. Waar nodig krijgt hij ondersteuning van de preventieadviseur van de scholengroep.

De procedure voor het aankoop- en indienststellingsbeleid is duidelijk uitgeschreven. De lokale preventieverantwoordelijke is van nabij betrokken bij de offerteaanvragen en bij de bestellingen, maar enkel de directeur ondertekent deze.

De lokale preventieverantwoordelijke is een vast lid van het basiscomité. Dit comité neemt steeds het luik preventie en bescherming op het werk op in de agenda. Het is reglementair samengesteld en vergadert op regelmatige basis. De leden van het comité bespreken de geregistreerde tekorten en volgen ze nauwgezet op.

Het schoolpersoneel wordt zowel bij aanvang als op de algemene vergadering geïnformeerd over de werking rond BVH. Via de wekelijkse berichten op de elektronische leeromgeving blijven zij op de hoogte van dringende onderwerpen. Mondeling en digitaal kan iedereen melding maken van tekorten. Niet alle meldingen omtrent BVH worden geregistreerd. Dit kan er op termijn toe leiden dat de school geen correct totaalbeeld meer heeft op het dynamisch proces van BVH.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle locaties van de leer- en werkomgeving van de instelling. De vaststellingen van de deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Het valt op dat het algemeen onderhoud grondig gebeurt in de gebouwen, wat zeker de verdienste is van de onderhoudsploeg. De orde in het werkhuis daarentegen laat te wensen over. Het park rondom de gebouwen ligt er op sommige plaatsen verwaarloosd bij, met onder andere modderpoelen en hopen bladeren. De maaltijden komen kant-en-klaar aan in de school, waardoor de aanwezige keuken niet meer in zijn oorspronkelijke opzet dienstig is. Sporadisch worden diepvriesmaaltijden opgewarmd of gefrituurd. De afzuiginstallatie in de keuken werkt niet meer. Dit belemmert aanzienlijk de hygiëne.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne voldoet de instelling aan de minimale vereisten.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere en tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school staat voor een geïntegreerde leerlingenbegeleiding waarin leerbegeleiding en socio-emotionele begeleiding onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Het motto van de school is dan ook “geen leren zonder relatie”. Dit betekent dat de school inzet op een positief schoolklimaat, dialoog, participatie en diversiteit. Zo speelt ze feilloos in op de noden van haar leerlingenpopulatie. De leerbegeleiding zit verweven in het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK-beleid) en preventie- en sanctiebeleid, maar de school hanteert geen aparte strategische en operationele doelen voor leerbegeleiding.

De leerlingenbegeleiding, en dus ook de leerbegeleiding, verloopt via het vierlijnenmodel waarbij de nulde en de eerste lijn respectievelijk het belang van peers en leraren benadrukt en overeenstemt met de brede basiszorg van het zorgcontinuüm. De tweede lijn of de verhoogde zorg is de taak van de klascoaches die niet enkel individuele leerlingen begeleiden maar ook inzetten op het bevorderen van het klasklimaat en het ondersteunen van de leraren. Bij de derde lijn of de uitbreiding van zorg treedt het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) op de voorgrond, maar werkt de school ook actief samen met andere externe organisatie. Het CLB speelt ook al een ondersteunende rol in de andere fasen van het zorgcontinuüm.

In alle fasen zet de school zeer actief en consequent in op dialoog met inspraak van alle betrokken partijen: leerlingen, ouders, leraren en externe deskundigen.

De school heeft een goed zicht op de beginsituatie van de nieuwe leerlingen door het intakegesprek. Ze gebruikt deze informatie om, binnen de verhoogde zorg, de handelingsplannen op te stellen met redelijke aanpassingen voor de leerlingen met extra ondersteuningsnoden en om aangepaste leertrajecten uit te werken voor de zij-instromers. Ook binnen de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) is deze informatie het vertrekpunt om individuele leertrajecten uit te stippelen.

Ondersteuning De school hanteert een duidelijke rol- en taakverdeling binnen het zorgcontinuüm. De brede basiszorg en dus het creëren van een krachtige leeromgeving is de verantwoordelijkheid van de vakleraren en de vakgroepen. Doordat de schoolleiding dit weinig aanstuurt en opvolgt, leidt dit tot kwaliteitsverschillen.

De klascoaches dragen de verantwoordelijkheid voor de verhoogde zorg. Ze zijn het eerste aanspreekpunt voor leraren en leerlingen bij (leer)problemen. Daarnaast coördineren ze onder andere remediëringsinitiatieven voor leerlingen met ernstige tekorten en individuele trajecten voor zij-instromers en stellen ze de handelingsplannen op voor leerlingen met specifieke noden. Stilaan evolueert de eerder curatieve taak van de klascoaches naar een meer uitgesproken preventieve functie. Zo ondersteunen ze meer en meer de leraren bij het creëren van een krachtige leeromgeving. In enkele klassen met veel probleemgedrag, draait een voltijdse onderwijsassistent van de stad Mechelen mee op de klasvloer. Zij tracht alle randvoorwaarden om tot leren te komen te bevorderen en zet sterk in op een stimulerend klasklimaat.

Verder krijgen de leerlingen uit de eerste graad met een preciaire thuissituatie en een leerachterstand intensieve huiswerkbegeleiding door studenten van de lerarenopleiding. Ook het alternatief individueel leertraject 'Matchpoint' is vermeldenswaardig. Gedurende drie weken gaan de leerlingen met ernstige gedragsproblemen samen met de klascoaches actief aan de slag om uit de negatieve spiraal te geraken en succeservaringen op te doen, ook op het vlak van leren.

De school zorgt voor een vlotte doorstroom van informatie met betrekking tot leerbegeleiding. Zo zijn er de wekelijkse vergaderingen van de cel leerlingenbegeleiding, de frequente klassenraden en het dagelijkse informele overleg tussen leraren en klascoaches. Relevante informatie is terug te vinden in het leerlingvolgsysteem. De school steekt heel veel energie in het informeren en betrekken van ouders bij de studieloopbaan van hun kind.

De verouderde infrastructuur en de beperkte leermiddelen voor sommige vakken belemmeren de uitbouw van een krachtige leeromgeving als essentiële voorwaarde voor de brede basiszorg. De school heeft recent wel geïnvesteerd in ICT-leermiddelen wat de kwaliteit van de leeromgeving al ten goede komt.

Doeltreffendheid De school heeft aandacht voor de effecten van haar leerbegeleiding op leerling- en schoolniveau.

De klascoaches volgen de studieresultaten van de leerlingen die deelnemen aan de leerinitiatieven op schoolniveau en van de leerlingen met een remediëringsplan of een handelingsplan. Als hun resultaten tegenvallen, werken de klascoaches in samenspraak met de leraren een andere aanpak uit.

Ook evalueert de school elk jaar kritisch de verschillende initiatieven zoals de huiswerkbegeleiding, Matchpoint en de functie van de onderwijsassistent. Indien nodig, stuurt de school de initiatieven bij. Deze evaluaties zijn voornamelijk kwalitatief van aard en minder kwantitatief. De school zet de kwantitatieve data waarover ze beschikt nog niet optimaal in om haar leerbegeleiding te evalueren en te verbeteren.

De schoolleiding moedigt de leraren aan om relevante informatie te noteren in het leerlingvolgsysteem, maar volgt dit niet systematisch op. Als de schoolleiding grote hiaten ontdekt in het leerlingvolgsysteem, spreekt ze de betrokken leraren hierover aan.

De school heeft haar visie op het talenbeleid vertaald naar concrete doelen, afgestemd op de noden van haar leerlingen, leraren en het beleid. Het schoolteam detecteert de talige noden van de eerstejaarsleerlingen door middel van een taalscreening en door observaties van de vakleraren. De vakleraren krijgen de nodige info over het taalniveau van de leerlingen en tips om hen gepaste taalondersteuning te bieden. Een aantal leerlingen krijgt extra leeslessen en taalondersteuning door leraren van OKAN.

De meeste vakgroepen zorgen ervoor dat het lesmateriaal en de evaluatiepraktijk qua taal voldoende afgestemd zijn op het talige niveau van de leerlingen. De meeste leraren besteden tijdens de lessen voldoende aandacht aan het verwerven van vaktaal en instructietaal. Werk- en groepeeringsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen, zijn goed ingeburgerd bij een aantal vakgroepen.

De school evalueert vooral de acties die ze voert in het kader van haar talenbeleid, maar niet de kwaliteit van de organisatie en de uitvoering van dit beleid waardoor kwaliteitsverschillen ontstaan tussen de vakgroepen.

Ontwikkeling De school staat open voor nieuwe ontwikkelingen op het vlak van leerbegeleiding.

In het verleden richtten verschillende projecten en de pedagogische studiedag zich op de versterking van de leerbegeleiding zoals het ervaringsgericht leren. De school werkte hiervoor samen met externe organisaties met de nodige expertise. Recentelijk schoolde het team zich meer bij om de randvoorwaarden voor leren te vervullen en voornamelijk om de relatie met de leerlingen te versterken of herstellen. Momenteel groeit vanuit de werkgroep 'evaluatie' het besef dat competentiegericht lesgeven nodig is om breed te kunnen evalueren en denkt de werkgroep na over een gepast vormingstraject. Sommige vakgroepen betrekken de pedagogische begeleiding bij het uitwerken van de leerbegeleiding.

De school doet ook aan interne expertisedeling door collegiale consultaties en er zijn regelmatige korte interne vormingsmomenten waar leerbegeleiding aan bod kan komen. Ook de scholengemeenschap fungeert als platform om aan expertisedeling te doen over leerbegeleiding.

De schoolleiding heeft geen globaal zicht op de ondersteuningsnoden van het lerarenteam op het vlak van leerbegeleiding. Ze is er zich wel van bewust dat beginnende leraren intensieve coaching nodig hebben bij het creëren van een krachtige leeromgeving.

5.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school onderschrijft de filosofie van het ‘breed evalueren’ als onderdeel van het ‘competentiegericht leren’, dat ze sinds 2011 expliciet als pedagogische benadering van het onderwijs heeft gekozen. Hiermee streeft ze doelbewust de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplanconcepten na én opteert ze voor het valoriseren van een goede studiehouding als voorwaarde voor leren. De focus op wat de leerling niet kan vervangt ze geleidelijk aan door een talentmodel dat benadrukt wat de leerlingen goed doen en hun sterke punten als uitgangspunt neemt voor het leren en het oriënteren.

De organisatie van de evaluatie bevestigt de aandacht voor de brede evaluatie. Het evaluatiesysteem is afgestemd op de verschillende doelgroepen. In de B-stroom en het bso beoordeelt de school op basis van permanente en gespreide evaluatie en ook op basis van vakoverschrijdende projecten. In de A-stroom en het tso combineert ze de beoordeling van het dagelijks werk met examens. De verdeelsleutel dagelijks werk 50 % - examens 50 % wijst echter ook hier op het belang dat de school hecht aan de procesevaluatie. De deliberatiepraktijk sluit eveneens aan bij de visie op de evaluatiepraktijk: de beslissing van de delibererende klassenraad wordt vooral gestuurd door de inschatting van het potentieel van de leerling voor het vervolg van zijn schoolloopbaan. Ten slotte vertaalt de grote zorg voor de rapportering de visie van de school op de rol van de evaluatie als strategie voor het begeleiden, bijsturen, beoordelen en oriënteren.

Naar aanleiding van een pedagogische studiedag rond ‘breed evalueren’ stelde de directie een beleidsplan op met prioriteiten voor de implementatie. Het volledige lerarenteam werd hierbij betrokken. In een eerste fase streefde het team ernaar om de evaluatie zoveel mogelijk te richten op de te verwerven vaardigheden en vakattitudes. In de tweede fase concentreert het team zich nu op het uitwerken van een brede waaier van evaluatievormen en – instrumenten, mede met oog voor differentiatie.

Ondersteuning De schoolleiding stuurt de evaluatiepraktijk aan via een aantal organisatorische afsprakenkaders vervat in het schoolreglement, de verslagen van vergaderingen en het recent bijgestuurde beleidsdocument. Dit document is zowel inhoudelijk als organisatorisch sterk gestoffeerd. De vakgroepen kennen het, maar ervaren het niet als een praktisch hanteerbaar instrument. Op vraag van de directie hebben alle vakgroepen afspraken gemaakt over de manier waarop het leerplanconcept wordt vertaald naar de concrete praktijk rekening houdend met de beleidsprioriteiten. Ze werden in een document opgenomen dat door de leerlingen en ouders wordt ondertekend. De evaluatie van de geïntegreerde proeven en stages wordt gecoördineerd door de technisch adviseur.

De school beschikt over een werkgroep Evaluatie, evenwichtig samengesteld uit leraren van verschillende graden en vakken. De werkgroep neemt haar missie ter harte om de reflectie en veranderingsprocessen met betrekking tot het evaluatiebeleid aan te sturen.

De school stelt een elektronisch leerlingvolg- en rapportensysteem ter beschikking van het schoolteam. Ook de ouders en leerlingen kunnen de puntenboekjes raadplegen.

Doeltreffendheid De beleidsinitiatieven om de kwaliteit van de evaluatiepraktijk te optimaliseren hebben een aantal positieve effecten gesorteerd op de klasvloer. Alle vakgroepen reflecteren over de kwaliteit van hun evaluatiepraktijk en sturen bij waar nodig. Voor de meeste vakken is de evaluatie voldoende representatief om het studiepeil van de leerlingen te beoordelen. Er zijn heel wat voorbeelden van goede praktijk in verband met het competentiegericht beoordelen. Het evalueren van vakattitudes is een veralgemeende praktijk. Heel wat vakgroepen hanteren goed uitgewerkte beoordelingsfiches. Er is aandacht voor de transparantie van de evaluatie. De beoordeling geeft meestal aanleiding tot remediëring bij tegenvallende resultaten.

Verbetermogelijkheden situeren zich in verschillende aspecten. Er is nood aan het meer gelijkgericht definiëren en benaderen van de proces- en de productevaluatie. Uit de afspraken die de vakgroepen hebben gemaakt, blijkt dat de interpretatie van de termen 'product' en 'proces' niet eenduidig is. Binnen de respectieve vakgroepen implementeren verder niet altijd alle leraren de afspraken gelijkgericht. Zo zijn er nog leraren die veeleer kennisgericht beoordelen. Ook zijn er een aantal instrumenten vatbaar voor verfijning. Ten slotte gaan de vakgroepen weinig gelijkgericht om met de problematiek van frequent afwezige leerlingen.

De school heeft aandacht voor het communiceren over de leervorderingen aan de leerlingen en aan hun ouders. De rapporten, de agenda en de oudercontacten zorgen voor een gepaste informatiedoorstroming. Nagenoeg alle leraren schrijven duidende commentaren bij de scores.

De delibererende klassenraden koppelen hun eindbeslissingen en adviezen aan meerdere elementen uit het leerlingendossier, zodat de deliberatie het sluitstuk vormt van het afgelegde leertraject. De notulen en de processen-verbaal voldoen aan de eisen van de regelgeving. De B- en C-attesten zijn grondig onderbouwd.

De school verzamelt nog geen gegevens in verband met haar evaluatiebeleid. Ze hanteert de gegevens van de overheid over de attestering, de retentiviteit en het studiesucces in het hoger onderwijs nog niet. Hoewel de school deelnam aan verschillende externe studies (o.a. met betrekking tot het studiepeil van de leerlingen en hun schoolloopbaan) heeft ze de resultaten van de onderzoeken niet aangewend om haar beleid bij te sturen. Het vormt een uitdaging voor de school om op een meer systematische en cyclische wijze kwantitatieve en kwalitatieve data aan te wenden ter ondersteuning van de beleidsvoering.

Ontwikkeling De school heeft de laatste vijf jaar ingezet op het optimaliseren van de evaluatiepraktijk en heeft een aantal aspecten bijgestuurd. In het besluitvormingsproces werden de vakgroepen nauw betrokken. De schoolleiding is zich ervan bewust dat het proces nog niet voltooid is en gaat vastberaden verder op de ingeslagen weg.

Professionaliseringsinitiatieven hebben het innovatieproces ondersteund. Naast schoolinterne pedagogische studiedagen, deed de school ook een beroep op de pedagogische begeleidingsdiensten. Verder neemt de school deel aan het overleg op het niveau van de scholengemeenschap. Naast het harmoniseren van de evaluatiepraktijk binnen de scholengemeenschap heeft deze samenwerking als doel om voorbeelden van goede praktijk uit te wisselen en samen na te denken.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De schoolleiding bestaat uit de directeur en de adjunct-directeur. De directeur focust op het algemeen beleid en het personeelsbeleid, terwijl de adjunct-directeur de meer leerlinggerichte beleidsaspecten opneemt. Via dagelijks informeel overleg volgen zij hun complementaire taakverdeling op. Het schoolbeleid kenmerkt zich door een pragmatische en sterk responsieve aanpak. Het directieteam kiest voor een toegankelijk leiderschap met actieve participatie van zowel leerlingen als leraren. Op deze manier slaagt de schoolleiding er in een ruime groep personeelsleden te motiveren en te mobiliseren voor verschillende werkgroepen binnen de school.

De technisch adviseur coördinator (TAC), de technisch adviseur (TA) en een beperkt aantal coördinatoren ondersteunen het directieteam op pedagogisch en organisatorisch vlak in hun dagelijks bestuur. Vanuit een positie van vertrouwen staan zij op hun terrein in voor de invulling en de uitvoering van de beleidslijnen. De coördinatie van het studiegebied Haarzorg is zelfs een voorbeeld van goede praktijk. Maandelijks overlegmomenten met de schoolleiding sturen het geheel aan. De logistieke ondersteuning verloopt vlot dankzij een betrokken en flexibele groep opvoeders en secretariaatsmedewerkers. Ook verschillende werk- en vakgroepen en het zelfsturend team Restaurant en keuken nemen hun verantwoordelijkheid op binnen het schoolbeleid.

Door de samenwerking tussen de vier secundaire Mechelse GO!-scholen kreeg het voormalige KTA Wollemarkt Mechelen begin dit schooljaar een nieuwe naam: GO! Busleyden Atheneum-campus Stassart. Met deze toenemende samenwerking willen de directies de campussen profileren op basis van een specifiek aanbod en gelijkgerichtheid tussen de scholen creëren. De zoektocht naar een nieuwe campusspecifieke identiteit en de vele overlegmomenten op mesoniveau vergen heel wat tijd en energie van de schoolleiding.

Doordat een groot deel van de beleidstaken gecentraliseerd zijn bij de directeur, gaat er onvoldoende aandacht naar de pedagogisch-didactische aansturing.

Visieontwikkeling De schoolleiding heeft een visie uitgetekend op nagenoeg alle facetten van de schoolwerking. Die visie getuigt van zin voor reflectie en van veranderingsbereidheid om nieuwe onderwijstendensen af te wegen en te implementeren. De respectvolle, aanmoedigende en ondersteunende houding van de leraren en het ondersteunend personeel toont aan dat de schoolvisie op de socio-emotionele leerlingbegeleiding, die de klemtoon legt op de zorg voor iedere leerling en het bieden van kansen, breed gedragen wordt door het schoolteam. Het Stassart-acrostichon Stipt-Teamplayer-Aandachtig-Sfeermaker-Sociaal vaardig- Attent-Respectvol-Toegewijd vormt een praktisch richtsnoer om de speerpunten van het pedagogisch project onder de aandacht te houden.

De pedagogisch-didactische visie is nog onvoldoende vertaald in operationele doelstellingen of afgebakende acties. Daardoor is die visie voor een aantal leraren nog geen inspiratiebron om het eigen didactisch handelen vorm te geven. De aansturing om het leerplan als leidraad te hanteren bij de onderwijsopdracht is eerder impliciet.

Besluitvorming De schoolleiding overlegt met de diverse verplichte participatieorganen. Het basiscomité, de schoolraad en de pedagogische raad functioneren actief en conform de regelgeving. De schoolleiding verruimt de officieel opgelegde participatiestructuur met een aantal werkgroepen. De overlegcultuur van 'samen school maken' is sterk voelbaar op zowel organisatorisch vlak als op conceptueel en strategisch vlak. Frequente personeelsvergaderingen en -bevingen laten toe het volledige korps te consulteren bij veranderingsinitiatieven.

In toenemende mate hebben ook de leerlingen en hun ouders een impact op het schoolbeleid via klankbordgroepen. Het schoolteam investeert in bijkomende vorming van leerlingen om hen optimaal voor te bereiden bij het opnemen van verantwoordelijkheid binnen de school. Het is nog een uitdaging voor de school om de leerlingen- en de lerarenparticipatie beter te laten convergeren.

Kwaliteitszorg De school verzamelt systematisch kwalitatieve en kwantitatieve context-, input-, proces- en outputgegevens met het oog op schoolontwikkeling. Zij brengt op die manier stelselmatig de evolutie van haar aandachtspunten in kaart. Voor de informatieverzameling en -analyse werkt de school regelmatig samen met externe partners. Op basis van een welzijnsbevraging door de externe preventiedienst, werden verschillende zinvolle initiatieven op het getouw gezet om het welbevinden van de personeelsleden te verhogen. Dit maakt de ontwikkelingsbereidheid van het schoolteam zichtbaar.

De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie bij de leraren. Niet alle leraren reflecteren even doelgericht over hun pedagogisch-didactisch handelen. Daardoor zijn er op het vlak van de leerplangerichtheid van aanbod en evaluatiepraktijk verschillende snelheden. De huidige opvolgingsinitiatieven door het directieteam bieden onvoldoende garantie voor de bewaking van de leerplanrealisatie.

Deliberatie Het inspectieteam is van oordeel dat het beleidsvoerend vermogen in de school voldoende sterk is om het tekort voor huishoudkunde in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding adequaat bij te sturen. De onderwijsinspectie neemt daarom dit tekort niet op in het advies.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor project algemene vakken (pav) in de eerste graad B-stroom.
- De leerplanrealisatie voor dameskappen en herenkappen in bso tweede graad in de studierichting Haarzorg.
- De leerbegeleiding in bso derde graad in de studierichtingen Restaurant en keuken en Specialiteitenrestaurant.
- De vakoverschrijdende projecten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het engagement van de personeelsleden.
- De krachtige leeromgeving in een aantal vakken.
- De aandacht voor interpersoonlijke relaties als hefboom voor het leren.
- Het herstelgerichte orde- en tuchtbeleid.
- De aandacht voor de vakattitudes.
- De ondersteuning van leerlingen die verantwoordelijkheid opnemen binnen de school.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aandacht voor het welbevinden van het schoolteam.
- De toegankelijkheid van het directieteam.
- De coördinatie van de studierichting Haarzorg.
- De beleidsmatige aandacht voor het competentiegericht leren en evalueren.
- De actieve participatie van leraren en leerlingen in het schoolbeleid.
- Het verzamelen en analyseren van informatie met het oog op schoolontwikkeling en verbeteringsinitiatieven.
- De openheid voor externe ondersteuning en evaluatie.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het planmatig nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET).
- Het systematisch bewaken van de leerplanrealisatie in een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De preventieve leerbegeleiding in een aantal vakken.
- De evaluatiepraktijk in een aantal vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het aansturen, coördineren en opvolgen van de onderwijskundige processen.
- De systematische aandacht voor de kwaliteitszorg op vakniveau.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor huishoudkunde in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding.
(geen opvolging door de onderwijsinspectie)

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bart WINDELS de inspecteur-verslaggever	Tanja JANSSENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	